

ШҮҮХИЙН ҮР АШГИЙГ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЕВРОПЫН КОМИСС
(ШҮАДЕК)

**Кибер шударга ёст хэрхэн өөрчлөлт оруулах тухай
удирдамжийг хэрэгжүүлэхэд туслах хэрэгсэл**

*ШҮАДЕК-ийн 2019 оны 6-р сарын 13, 14-ний өдрийн
32-р бүрэн эрхт хурлаар батлагдсан.*

**Энэхүү баримт бичгийг ШҮАДЕК-ийн Шүүхийн чанарын ажлын хэсэг (GT-QUAL) шинжлэх
ухааны мэргэжилтэн Харолд Эпинеузегийн (Франц) бэлтгэл ажлын үндсэн дээр
боловсруулсан болно.**

Өмнөх үг	4
Зааварчилгаа #1 - КИБЕР ШУДАРГА ЁСТ ХЭРХЭН ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ГОЛ УДИРДАМЖ, ЗАРЧМУУД.....	5
Танилцуулга	5
I. Үйл ажиллагааны талбар	
II. Техникийн бүх зүйлээс ангид, тодорхой зорилтуудыг тавьж эхлэх.....	6
III. МТ-ийг жигд нэвтрүүлэхэд хувь нэмэр оруулах үндсэн шалгууруудыг авч үзэх.....	6
IV. МТ-ийг жигд нэвтрүүлэхэд хувь нэмэр оруулах үндсэн шалгууруудыг авч үзэх.....	7
V. Төслийн хугацаанд арга хэрэгслийг боловсруулахад ирээдүйн хэрэглэгчдийг байнга оролцуулах	8
VI. Зорилгоо тодорхойлохын тулд хэрэгцээнд суурилсан хандлагыг хэрэгжүүл	
VII. Төслийн менежментийн соёлоос инновацад хүрэх жинхэнэ практик арга барил	9
Тоол #2 – ШҮҮХИЙН ТОГТОЛЦООНД МЭДЭЭЛЛИЙН ТЕХНОЛОГИЙН (МТ) СТРАТЕГИЙГ БОЛОВСРУУЛАХ, УДИРДАХ	10
Танилцуулга	10
1. Мэдээллийн технологийн стратегийн зорилт, үйл ажиллагааны чиглэл.....	11
1.1 Стратегийн хамрах хүрээ.....	11
1.2 Үйл ажиллагааны талбар.....	12
2. Стратегийг хэрэгжүүлэхийн тулд боловсруулах (Хэрэгцээнд суурилсан) Мэдээллийн технологийн системийн тооцооллож буй үр дүнг тодорхойлж, үнэлэх.....	12
2.1 Зорилгоо тодорхойлохын тулд хэрэгцээнд суурилсан хандлагыг хэрэгжүүлэх	12
2.2 Нөлөөллийн/зардлын шинжилгээнд үндэслэн тодорхой зорилгод хүрэхийн тулд хөрөнгө оруулалтаа эрэмбэлэх.....	14
3. Стратегийн жагсаалтад оруулах мэдээллийн технологийн янз бүрийн хэрэглээний статусыг өөрийн шүүхийн тогтолцооны тодорхой нөхцөл байдалд тохируулан тодруулах	15
4. Программ хангамжийн зарчмууд (зорилго: хөрөнгө оруулалт хийх программ хангамжийн ангилалд оролцогч талуудад туслах)	17
5. Мэдээллийн технологийн стратегид хэрэглэгдэх техникийн стандартууд	18
6. Мэдээллийн технологийн бүтэц	19
7. Мэдээллийн технологийн аюулгүй байдал ба мэдээллийн хамгаалалт	23
8. Мэдээллийн технологийн үйлчилгээ	24
9. Төслийн удирдлага.....	25
10. Стратегийн хэрэгжилт	27
Зааварчилгаа #3 – ХЭРЭГЛЭГЧДЭД ҮЙЛЧЛЭХ КЕЙС МЕНЕЖМЕНТ СИСТЕМИЙГ БИЙ БОЛГОХ ТАЛААР ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	28
Баримт бичгийн зорилго	28
1. Таны КМС-тэй холбоотой аливаа арга хэмжээ авахаас өмнө хийх ёстой үйлдлүүд.....	29
1.1 Хуучин КМС-ийг шинээр солих талаар бод	29
1.2 Шинэ КМС-ийг ашиглан шүүхийн хэрэглэгчдэд санал болгохоор төлөвлөж буй үйлчилгээндээ чиглэсэн богино болон урт хугацааны зорилгоо тодорхойл.....	29
1.3 Ирээдүйн КМС-ийг боловсруулан хэрэгжүүлэх үйл явцад оролцуулах байгууллагын түншүүдийг тодорхойлохын тулд шүүхийн орчноо ажигла	30
1.4 КМС-ийг урт удаан хугацаанд ашиглахын тулд төсвийн боломжоо, байгаа санхүүгийн эх үүсвэрийн төрлөө, эсвэл эдийн засгийн хязгаарлалтыг тодорхойл.....	30
1.5 Байгууллагаа өөрчлөх талаар бодохоосоо өмнө одоо байгаа хууль эрх зүйн орчин, шаардлагатай бол түүнийг шинэчлэх чадвараа сайтар нягталж үз.....	30
1.6 Ирэх жилүүдэд таны ажлыг хэрэгжүүлэх гол чиг баримжаагаа шийд.....	30
2. Шинээр КМС зохиоходоо дагаж мөрдөх алхмуудын зөвлөмжүүд	31
2.1 Эхлээд шүүхийн шийдвэр эсвэл шүүхийн үйл ажиллагааны талбарыг, дараа нь дагаж мөрдөх бусад хүмүүсийг тодорхойл. Хэсэг бүрийг юу тодорхойлж байгааг нарийн тодорхойлж, мөн түүний түүний эцсийн байдлыг нэрлэ	31
2.2 Мэдээлэл солилцох үйл явцын зураглалыг гаргахын тулд шүүхийн үйл ажиллагааны	

чиглэл тус бүрийн хамгийн тохиромжтой мэдээллийн урсгалын графикийг гарга31

2.3 2.3 Мэдээлэлд хандах эрхийг олгодог, зөвшөөрдөг, алхам тус бүрд арга хэмжээ авахыг шаарддаг, мөн энэ хоёрыг хослуулсан ЭХЭМҮТ-ийн 6-р зүйлд заасан шударга шүүхийн зарчим, заалтад нийцэж байгаа эсэхийг шалгадаг үйл явцын хүрээг ашигла32

2.4 Шүүхийн орчин дахь одоогийн мэдээллийн урсгалыг үнэлэх, одоогийн болон хамгийн тохиромжтой нөхцөл байдлын хоорондын зөрүүг тодорхойлохын тулд холбогдох мэргэжлийн байгууллага, нэгж тус бүрээр мэдээлэл солилцоход (тэдгээр нь цахим, цаасан эсвэл бүр албан бус байх уу) дэмжлэг үзүүлэх арга, туршлага, хэрэгслийн үнэлгээ хий. 32

3. Шинээр КМС зохиохдоо дагаж мөрдөх алхмуудын зөвлөмжүүд33

3.1 Дээр тодорхойлсон алсын хараандаа үндэслэн мэдээлэл нь мэргэжлийн хүмүүсийн ажил, өөр өөр хэрэглэгчдэд үзүүлж буй үйлчилгээг хэрхэн дэмждэг талаар шүүхийн зохион байгуулалтыг бүрдүүлэх КМС-ийн үндсэн функцуудыг тодорхойл33

3.2 КМС-ийн туршилтыг ашиглан бодит нөхцөлд туршилт хийж, үр дүнгээс суралц 33

3.3 КМС-ийг өргөн цар хүрээтэй ашиглах талаар (эхлүүлэх, мэдээлэх эсвэл цуцлах) шийдэхийн тулд бүрэн тайлангаа засаглалдаа илгээ34

Зааварчилгаа #4 – ШҮҮХИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ХҮРЭЭНД МТ ТӨСЛИЙГ БОЛОВСРУУЛАН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЕД АВАХ ЯНЗ БҮРИЙН АЛХМУУД БОЛОН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС35

Зааварчилгаа #5 – МТ ТӨСЛҮҮДИЙГ ДҮГНЭХЭД САНАЛ БОЛГОЖ БҮЙ СҮЛЖЭЭ.....45

Өмнөх үг

ШҮАДЕК нь 2016 оны 12-р сард батлагдсан Кибер шударга ёст хэрхэн өөрчлөлт оруулах тухай сүүлийн жилүүдэд Европын шүүхийн тогтолцоонд Мэдээлэл, Харилцаа Холбооны Технологийн (МХХТ) хэрэгжилтэд шүүмжлэлтэй хандахыг, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд чиглүүлэх үндсэн зарчмуудын талаар тусгах, үүнтэй холбогдуулан төрийн шийдвэр гаргагчдад хамгийн их тулгардаг бэрхшээлүүдийг тодруулахыг зорьсон. Удирдамжийн II хэсэг нь МХХТ-ийн хөгжлийг шударга ёсны тогтолцооны үйл ажиллагааг сайжруулах, ерөнхий стратегийн хандлагын нэг хэсэг болгон оруулах шаардлагатайг онцлон тэмдэглэж, мөн Европ даяар МХХТ-ийн төслүүдийг хэрэгжүүлэх тодорхой туршлагаас олж авсан хэд хэдэн сургамжийг өгөх замаар энэхүү сүүлийн хэсэг дээр төвлөрсөн. Үнэхээр л Удирдамжийн гол зорилтуудын нэг нь кибер шударга ёсны өөрчлөлтийн менежментийн үйл явцыг хэрэгжүүлэх, холбогдох сорилтуудыг даван туулахад үндэсний эрх баригчдыг даган, дэмжих явдал юм.

Хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийнхөө хүрээнд энэ салбарт дэмжлэг үзүүлэх эрэлт нэмэгдэж байгаа тул ШҮАДЕК нь Кибер шударга ёсны өөрчлөлтийг хэрхэн хөтлөх тухай удирдамжийг хэрэгжүүлэн дэмжих арга хэрэгсэл боловсруулах алхам хийсэн. **Энэхүү арга хэрэгсэл нь бодлого боловсруулагчид болон ШҮАДЕК-ийн хамтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд оролцож буй бүх хүмүүст практик хэрэглүүр болох зорилготой юм.** Үүнд:

- Кибер шударга ёст хэрхэн өөрчлөлт оруулах тухай үндсэн удирдамж, зарчмуудын товч тойм.
- Шүүхийн тогтолцооны мэдээллийн технологийн стратегийн дизайн, менежментийг дэмжих төлөвлөгөөт зураг.
- Хэрэглэгчийн хэтийн төлөвтэй Кейс менежментийн системийг (КМС) бий болгоход туслах гүйцэтгэх ажлын тойм.
- Шүүхийн тогтолцооны хүрээнд мэдээллийн технологийн төслийг боловсруулах, хөгжүүлэх, хэрэгжүүлэх явцад авах ёстой өөр өөр алхам, үйл ажиллагааны хяналтын хуудас.
- Мэдээллийн технологийн төслийн янз бүрийн хэмжигдэхүүнийг үнэлэх сүлжээ.

Эдгээр баримт бичиг нь төрийн шийдвэр гаргагчид хууль зүйн салбарын дижитал өөрчлөлтийн үйл явцыг үр дүнтэй удирдахад туслах нэгдмэл зорилготой. Эдгээр баримт бичиг нь: (i) удирдамжид нарийвчлан тодорхойлсон өөр өөр зарчим, алхмуудын талаар илүү хялбар ойлголт өгөх, (ii) мэдээллийн технологийн төслийг хэрэгжүүлэхдээ шийдвэр гаргагчдаас авах арга хэмжээг тодорхой тусгах, мөн (iii) ямар нэгэн дутагдлыг хялбархан тодорхойлох ба/эсвэл энэ талаар арга хэмжээ авах. Хууль зүйн салбарын мэдээллийн системийн засаглалын стратеги болон цахим Кейс менежментийн системийн (КМС) дээрх баримт бичгүүд нь төрийн шийдвэр гаргагчдад эдгээр тодорхой чиглэлээр тулгарч буй бэрхшээлийг даван туулахад туслах зорилготой.

Энэхүү арга хэрэгсэл нь үйл ажиллагааны хэрэгцээг харгалзан боловсруулсан ба энэ чиглэлийн шинэ мэдээлэл эсвэл хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд илэрсэн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан ШҮАДЕК-ийн мэргэжилтнүүдийн янз бүрийн хувь нэмрийг бодолцон цаг хугацааны явцад хувьсан өөрчлөгдөхөд зориулагдсан болно.

Зааварчилгаа #1 - КИБЕР ШУДАРГА ЁСТ ХЭРХЭН ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ГОЛ УДИРДАМЖ, ЗАРЧМУУД

Энэхүү баримт бичиг нь Кибер шударга ёст хэрхэн өөрчлөлт оруулах тухай ШҮАДЕК-ийн удирдамжийн хураангуй юм.

Танилцуулга

1. Өөрчлөлт хийх нь мэдээллийн системийг хөгжүүлэн түгээх бодлогын амжилт, бүтэлгүйтлийн гол хүчин зүйл болох нь батлагдсан (Удирдамж, § 66).
2. Нийтийн шийдвэр гаргагчид Европ даяар Мэдээллийн Технологийн (МТ) төслүүдийг хэрэгжүүлэхэд практик туршлага, сургамжаас үүдэлтэй Кибер шударга ёст өөрчлөлт оруулахдаа дараах 7 зарчмыг анхаарч үзэхийг урьж байна.

I. Ерөнхий зарчим

A. Шүүхийн чанарыг сайжруулах нь Кибер шударга ёсыг нэвтрүүлэх гол хүчин зүйл юм

1. Шүүхийн тогтолцооны үр ашиг, үр нөлөөг дээшлүүлэх нь өнөө үед Кибер шударга ёсыг нэвтрүүлэх гол шалтгаануудын нэг юм. Гэсэн хэдий ч, үүнийг хэрэгжүүлэх нь төрийн шударга ёсны үйлчилгээний өндөр чанарын стандартыг баталгаажуулах шаардлага, шүүхийн системийн мэргэжилтнүүд болон хэрэглэгчдийн хүлээлт, хэрэгцээг хоёуланг нь харгалзан үзэх нь маш чухал юм (Удирдамж, § 3, § 71).
2. Мэдээллийн технологи нь өөрөө зорилго биш, харин бодлого боловсруулагчид, мэргэжлийн хүмүүс болон шүүхийн тогтолцоог боловсронгуй болгох үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын ашиглах боломжтой хэрэгсэл юм (Удирдамж, § 3, § 71). Энэ нь аль нэг дотоод хэлтсийн (зөвхөн зардлаа бууруулах сонирхолтой) дарамт шахалтад хариу үйлдэл үзүүлэх эсвэл шинэ бизнесийн боломж хайж буй техник хангамж, программ хангамжийн компаниудаас илүүтэйгээр шүүхийн тогтолцооны ашиг тусын тулд тодорхой шинэчлэлийг (байгууллагын бүтэц, шүүхийн зураглал, хялбаршуулсан журам гэх мэт) хийх хэрэгсэл байх ёстой (Удирдамж, § 71). Мэдээллийн технологи нь тодорхой, хэмжигдэхүйц, нотлогддог зорилтуудаар боловсруулсан шүүх эрх мэдлийг шинэчлэх, шударга ёсны чанарыг сайжруулах ерөнхий стратегийн салшгүй хэсэг байх ёстой (Удирдамж, § 79).
3. Төрийн шийдвэр гаргагчид МТ-ийн салбар болон олон нийтээс ирж буй шүүх эрх мэдлийг шинэчлэх шаардлага нь олон нийтийн ашиг сонирхол, шударга ёсны чанарт нийцэж байгаа эсэхийг сайтар бодож үзэх хэрэгтэй (Удирдамж, § 69). Өдөр тутмын технологийн хэрэглээнээс тодорхой ангид байх нь чухал юм (Удирдамж, § 70).

B. Кибер шударга ёсыг хэрэгжүүлэхэд шүүх эрх мэдлийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн арга барилын хэрэгцээ

1. Мэдээллийн технологийн төслүүдийг боловсруулахдаа мэдээллийн системд нэвтэрч, нэгэнт ашиглалтад орсны дараа практик ач холбогдолтой эсэхийг баталгаажуулахад туслах шүүх эрх мэдлийн хэрэгцээнд хамаарах техникээс гадна олон талын хэрэгцээг зохих ёсоор анхаарч үзэх хэрэгтэй (Удирдамж, § 72).
2. Мэдээллийн технологи нэвтрүүлсэнтэй холбоотойгоор гарч буй өөрчлөлтийг дэмжих хэрэгтэй. Мэдээллийн технологийн шинэчлэлийн ашиг тусыг бүх хүн хүртэх боломжтой гэдгийг итгүүлэхийн тулд нөлөөлөлд өртсөн хүн бүрийг дэмжих арга хэмжээ авах хангалттай орон зайг олгодог илүү өргөн стратегийн нэг хэсэг байх ёстой. Ажилтнуудыг сургах нь мэдээллийн технологийн аливаа төслийн зайлшгүй чухал хэсэг бөгөөд энэ нь арга хэрэгслийг илүү сайн ашиглах, илүү хүчтэй түгээж, түүнчлэн санал болгож буй зорилгод нийцүүлэн зөв ашиглах боломжийг олгодог (Удирдамж, § 73).
3. Тодорхой хэмжээний төсөл хэрэгжүүлэхийн өмнө шүүхийн байгууллагад одоо хэрэглэгдэж буй технологиудыг цогцоор нь судалж үзэх нь амин чухал юм. Одоо байгаа заалтыг илүү сайн ойлгож, 360 градусаар харах нь тулгарч буй бэрхшээлийг илүү сайн ойлгоход тусална, мөн хэрэглэгчид болон ашиг хүртэгчдийн хооронд байгаа шууд болон шууд бус холболт, тус бүрд үзүүлэх болзошгүй нөлөөллийг тодорхойлох замаар өөрчлөлтийн зөв стратегийг боловсруулах боломжийг олгоно (Удирдамж, § 74).
4. Мэдээллийн системийн аюулгүй байдлын асуудлыг кибер аюулаас урьдчилан сэргийлэх, бууруулах шийдэл байдаг гэдгийг анхаарч, нягт байдлаар шийдвэрлэх шаардлагатай. Сул аюулгүй байдал нь нь дижитал систем, аюулгүй байдалд аюул учруулж байгаа тул аливаа санаачилгыг боомилдог тул эрсдэлээс зайлсхийхийн оронд эрсдэлийг удирдахад чиглэсэн дунд аргыг олж, тодорхой тусгах хэрэгтэй. (Удирдамж, § 76).
5. Харьцуулалт хийх нь мэдээллийн технологийн төсөлд ашигтай байлаг бөгөөд шүүхийн тогтолцооны хүрээнд дотооддоо (жишээлбэл, одоо байгаа бусад шийдлүүдтэй техникийн нийцтэй байдлыг хангах) болон гадааддаа (бусад засаг захиргаа, хувийн аж ахуйн нэгж эсвэл бусад мужид ашиглагдаж байгаа программуудыг шалгах замаар, ялангуяа дотоодын мэдээллийн технологийн шинэ хэрэгсэл боловсруулах үед) аль алинд нь хийх ёстой (Удирдамж, § 77).

II. Бүх техникийн зүйлээс ангид, тодорхой зорилтуудыг тавьж эхлэх

1. Кибер шударга ёсны салбарт гарсан өөрчлөлтүүд нь технологид тулгуурласан биш харин шүүхэд тулгуурлан явагдах ёстой. Өөрчлөлтүүд нь бүх техникийн зүйлээс ангид байх ёстой

ба төслийн бүх үе шатад нэвтрүүлж буй мэдээллийн системийн нарийн ширийн зүйл бүрд шүүхийн үнэт зүйлсийг сурталчлах боломжтой (Удирдамж, § 80 - 81).

2. Мэдээллийн системийг нэвтрүүлэхийн тулд шүүх эрх мэдлийн байгууллагын явц, үйл ажиллагаанд аудит хийх шаардлагатай. Кибер шударга ёс нь процессын эрх зүй, шүүхийн зохион байгуулалтын үндсэн зарчмуудын дагуух зохион байгуулалтын хуучин арга барил, процессын дүрмийг шинэчлэх боломж юм (Удирдамж, § 82).
3. Шинэ мэдээллийн шинэ систем нь шүүхийн шинэчлэлийг хэрэгжүүлэх хэрэгсэл болж чадна. Энэ үйл явцад нэг талаас хууль эрх зүйн дүрэм, нөгөө талаас шинэ технологийн эргэн тойронд практик, үйл явц хоорондын уялдаа холбоо, синхрончлолыг хангах нь чухал ач холбогдолтой юм (Удирдамж, § 83).
4. Хөрөнгө оруулалтын өгөөжийн тооцоог төслийн төлөвлөлтийн үе шатанд шууд хийх ёстой. төслийг санхүүжүүлэх, төслийн менежмент, үнэлгээг сайжруулахад хувь нэмрээ оруулах үед тэд санхүүгийн албаны хүмүүсээс дэмжлэг авахад туслах боломжтой юм. Хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг тооцоолохдоо үйл ажиллагаанаас үүссэн бүх зардал (хөрөнгө оруулалтын зардал ба үйл ажиллагааны зардал) болон тэдгээрийн өөрчлөлтийг харгалзан үзэх ёстой (Удирдамж, § 84-85).

III. МТ-ийг жигд нэвтрүүлэхэд хувь нэмэр оруулах үндсэн шалгууруудыг авч үзэх

1. Мэдээллийн технологийн төслийг эхлүүлэхийн өмнө одоо байгаа техникийн платформуудын чанар, хэр удсаныг анхаарч үзэх хэрэгтэй. Одоо байгаа дэд бүтцийг хадгалах эсвэл солих нь сайтар шалгах шаардлагатай (Удирдамж, § 87). Нэг системээс нөгөө системд шилжих болон одоо байгаа платформуудыг шинэчлэхэд гарах нийт зардлыг харьцуулах хэрэгтэй (Удирдамж, § 88).
2. Мэдээллийн сүлжээнд оролцож буй бүх хүмүүс (хуульч, цагдаа, шинжээч) одоогийн болон ирээдүйн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн, шүүх эрх мэдлийн хүрээнд болон гаднах харилцааг бий болгоход онцгой анхаарал хандуулах хэрэгтэй. Мэдээллийн урсгалын боломжуудыг судалж, аюулгүй байдал, нууцлалын талаарх зохих дүрмийн дагуу хүссэн үедээ шаардлагатай хязгаарлалтыг нэвтрүүлэх нь илүү уян хатан байдлыг бий болгодог. Мөн нэг хэрэглэгчийн бүлэгт хязгаарлагдсан хаалттай системтэй, илүү өргөн хүрээтэй нэвтрэх боломжгүй, эсвэл наад зах нь нэмэлт хөрөнгийн зардал, техникийн хүндрэлгүй байхаас илүү зардал багатай байдаг. (Удирдамж, § 89).
3. Мэдээллийн технологийн шийдлийг амжилттай нэвтрүүлж, оролцогч талуудад ашиглуулахын тулд мэдээллийн технологийн дэд бүтэц ижил төстэй түвшинд байх ёстой (Удирдамж, § 90). Хэрэглэгчийн хэрэгцээ шаардлагаас хамааран өөр өөр "бууруулах горим"-д нэвтрүүлэхийг авч үзэж болно (Удирдамж, § 91).
4. Гаднын үйлчилгээ үзүүлэгчдийг ашиглах үед төрийн шийдвэр гаргагчид хууль эрх зүйн зохицуулалт, төр, хувийн хэвшлийн ажлын арга барилыг тодорхойлохдоо онцгой анхаарах хэрэгтэй. Хэрэглэгчид холбогдох мэдээллийн технологийн шийдлийг боловсруулан хэрэгжүүлэхэд нягт оролцох шаардлагатай (Удирдамж, § 95-96).
5. Шүүхийн мэдээллийг байршуулахын тулд хувийн хэвшлийн үйлчилгээ үзүүлэгчийг ашиглах нь төрийн эрх баригчдад ихээхэн эрсдэл учруулж болзошгүй юм. Мэдээллийн өмчлөлийн асуудал болон холбогдох хууль тогтоомжид хамгийн их анхаарал хандуулах хэрэгтэй. Эцэст нь төрийн байгууллага нь мэдээллийн системийг боловсруулах, дүн шинжилгээ хийх, сэргээхэд хэрэг болохуйц цогц холбогдох баримт бичиг хүргэхийг баталгаажуулах ёстой. Энэ нь үйлчилгээний ашиг хүртэгчийн хувьд үйлчилгээ үзүүлэгчийн өмнө эрх чөлөөгөө хэрэгжүүлэх зайлшгүй нөхцөл юм (Удирдамж, § 97).

IV. Төслийн зорилгод нийцүүлэн зохих нөөцийг хуваарилах

1. Мэдээллийн технологид суурилсан төслүүдэд нөөцийг хуваарилахдаа шинэ технологи, мэргэжлийн шинэ туршлагыг нэвтрүүлэхтэй холбоотой шууд болон шууд бус бүх зардлыг зохих ёсоор тооцох ёстой. Энэ нь төслийг гүйцэтгэх, технологийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардал, мөн урьдчилсан аудит зэрэг эхний шатны зардал, цаашлаад харилцаа холбооны үйл ажиллагаа, мэдээллээр хангах (энэ нь аль болох өргөн хүрээтэй байх ёстой бөгөөд

тэдний зорилтод шударга ёсны төсөв хариуцсан албан тушаалтнууд багтсан байх ёстой), хэрэглэгчдийг сургах (мэргэжлийн болон олон нийтийн гишүүд хоёулаа) зэрэг төслийн зардал гэсэн үг юм (Удирдамж, § 98).

2. Төсвийн хэмжээг төслийн хөгжлийн үе шатын дагуу хийх ёстой. Шаардлагатай мөнгөний хэмжээг дутуу тооцох нь мэдээллийн технологийн олон төсөлд хүндрэл учруулдаг ч боломжтой бол аврах төслүүдэд нэмэлт санхүүжилт шаардах нь төслийн үр ашиг хүртэгчид болон төсвийг хариуцдаг хүмүүсийн дунд төслийн найдвартай байдлын тал дээр удаан хугацааны хохирол учруулж болзошгүй юм (Удирдамж, § 99).
3. Төсөлд тусгайлан зориулсан, хуулийн мэргэжилтнээр ахлуулсан, техникийн захирлын тусламж орсон олон талт багууд байх нь амин чухал юм. Багийн дотор төслийн янз бүрийн шүүхийн болон мэдээллийн технологийн талыг хамарсан олон төрлийн үр чадвартнууд байх ёстой, жишээ нь эргономик шиг салбар нь, төслийн талаарх мэдээлэл, түүний үр дүн, хэрэглэгчийн сургалт зэрэг төслийн багийн хүрээнд эсвэл хамтран ажиллах мэргэжилтнүүдийн тусламж шаарддаг тусгай үр чадвар гэж ойлгож байгаа. Тохиролцсон цагийн хуваарийн хүрээнд тавьсан зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд боловсон хүчин бүрэн бэлэн байх нь чухал бөгөөд иймээс удирдлагын болон үйл ажиллагааны бодит эрх чөлөөг хангасан салбар дундын баг шаардлагатай байна (Удирдамж, § 100).
4. Төслийг удирдах нь бас тодорхой хэмжээний уян хатан байдлыг шаарддаг: мэргэжлийн ажилтнуудын дэмжлэгтэйгээр нөөцийг удирдан чиглүүлэх, байршуулах, баталсан техникийн шийдлүүдийг бий болгох, хадгалах үүрэгтэй үйлчилгээний компаниудтай ашиг сонирхлын зөрчилгүй, эсвэл шүүхийн бусад хэсгүүдтэй эрх мэдлийн зөрчилгүй байх. Хэрэв төсөл удааширч эсвэл нарийн төвөгтэй болоод ирвэл төслийг богино, удирдаж болохуйц хугацаанд хэрэгжүүлэх боломжтой, гарсан ахиц дэвшил нь ашиг хүртэгчдэд ч харагдахуйц байхаар хэд хэдэн жижиг, тодорхой зорилт болгон хуваахыг зөвлөж байна (Удирдамж, § 101 - 102).

V. Төслийн хугацаанд хэрэгслийг боловсруулахад ирээдүйн хэрэглэгчдийг байнга оролцуулах

1. Төслийн бүх хугацаанд (зөвхөн эхэнд төдийгүй) ирээдүйн хэрэглэгчид нягт, тасралтгүй оролцох нь төслийг бизнестэй холбоотой ба хууль эрх зүйн сорилтод нийцэхэд тусална. Мөн цаасан дээр тусгагдсан зүйлийг мэдээллийн технологийн мэргэжилтнүүд практикт дээр хэрэгжүүлэхэд илүү амар болно. Энэ нь санал болгож буй техникийн шийдлүүдийг төслийн хуваарь, өртөгт нөлөөлөхгүйгээр, боломжтой бол өөрчлөх боломжийг олгоно (Удирдамж, § 104).
2. Хамгийн үнэтэй мэдээллийн технологийн шийдлүүд, бодит амьдрал дээр хэрэглэгдэхээс өмнө лабораторийн нөхцөлд тест хийгдсэн, хуулийн мэргэжилтнүүдтэй зөвлөлдсөний үндсэн дээр боловсруулсан хувилбаруудыг ашиглах нь технологийг өргөн цар хүрээтэй нэвтрүүлэх үед гарч болох аливаа бэрхшээлийг урьдчилан таамаглаж, урьдчилан сэргийлэхэд тусална. Иймд ийм туршилт хийхийг зөвлөж байна (Удирдамж, § 104).
3. Төслийн явцад санал хүсэлт өгөхийн тулд туршилтын сайтуудыг ашиглаж болно (Удирдамж, § 105).

VI. Бүх сонирхогч талуудыг оролцуулан байршуулах бодлогыг боловсруулах

1. Мэдээллийн технологийн системийг цаг тухайд нь, төсөвтөө багтаан, төслийн бүх хугацаанд хэрэглэгчдийн илэрхийлсэн хэрэгцээнд нийцүүлэн хүргэх нь амжилтад хүрэхэд хангалтгүй юм. Мөн тухайн хэрэгслийг хэрхэн ашиглах, тухайн шүүхийн тогтолцооны зөв түвшинд өөрчлөлтийг дэмжихэд онцгой анхаарал хандуулах шаардлагатай (Удирдамж, § 106).
2. Өөрчлөлтийг удирдах үйл явц нь шинэ тогтолцооны үйл ажиллагаанд нөлөөлөх бүх ангилалд, тэдгээр ажлын ангиллын шатлал бүрд, нэгэн зэрэг явагдах ёстой. Төслийн талаар онцгой мэдлэгтэй, өөрчлөлтийг дэмжих чиглэлээр сургалтад хамрагдсан хүмүүс бүх түвшинд байх нь системийг хэрэглэгчийн бүлэгт нэвтрүүлэхэд чухал ач холбогдолтой байх болно. Энэ төрлийн хоёр талын харилцааг төслийн арга зүйд суулгах нь өөрчлөлтийг хэрхэн хүлээж авч, харж байгаа талаар нарийвчилсан санал хүсэлтийг газар дээр нь өгөх замаар төслийн үр дүнг үнэлэхэд хувь нэмрээ оруулна (Удирдамж, § 107).
3. Шинэ технологийн сургалт нь хувь хүмүүст зориулагдсан байх ёстой бөгөөд шүүхийн орчинд ажиллаж байгаа хүн бүрд хүртээмжтэй байх ёстой (Удирдамж, § 108).
4. Сургалт нь хэтэрхий эрт ч биш, орой ч биш, зөв цагт байх нь чухал бөгөөд шинэ тогтолцоог

- хүн бүрд бодитоор эзэмшүүлэхийн тулд хангалттай хугацаанд үргэлжлэх нь чухал юм (Удирдамж, § 109).
5. Сургагч нар техникийн ур чадвартай байхаас гадна тухайн системийн үйл ажиллагаа болон сурах хүмүүст тохирсон шүүхийн эсвэл ажлын онцлогт тохируулан бэлтгэгдсэн байх ёстой. Ингэснээр тэд хэрэглэгчдийн асуудлыг ойлгож, тэдэнтэй бүтээлч байдлаар харилцах боломжтой болно (Удирдамж, § 110).
 6. Шүүхийн тогтолцооноос гадуур хэрэглэгчдийг сургах хэрэгцээг мөн зохих ёсоор анхаарч үзэх хэрэгтэй. Жишээлбэл, олон нийтэд тохирох онлайн хэрэгсэл эсвэл хувь хүний дэмжлэг (утсаар тусламж үзүүлэх эсвэл онлайн чатын өрөө) хэрэгтэй болно. Төсөл боловсруулагч шууд хариуцлага хүлээхгүй байсан ч гаднын хэрэглэгчдэд зориулсан сургалтыг дэмжих шаардлагатай (Удирдамж, § 111).
 7. Төслийн бүх хэрэгжилтийн явцад, мөн төсөл дуусахад бодит ололт амжилтын талаар тайлагнах нь чухал юм (Удирдамж, § 112, § 116).
 8. Энэхүү санаа нь ирээдүйн хэрэглэгчдэд шинэ системийн хүлээгдэж буй ашиг тус, тэдний зүгээс хийх шаардлагатай аливаа арга хэмжээ, юу болох, хэзээ болох талаар мэдээлэх явдал юм (Удирдамж, § 112). Ирээдүйн хэрэглэгчидтэй харилцахдаа одоогийн нөхцөл байдлын талаар хэтэрхий бүдэг бадаг эсвэл шинэ системийн амьдралын дүр зургийг хэт хэтрүүлэгтэй дүрсэлж болохгүй. Амлалт их байх тусам тэдгээрийг биелүүлэхэд хэцүү байх болно (Удирдамж, § 113).
 9. Туслах материал, үйлчилгээг (мэдээлэл, мэдээллийн багц, гарын авлага, видео заавар, онлайн сургалт, лавлах утас, хэлэлцүүлгийн форум) өөрчлөх нь энэхүү үйл явцын хамгийн эхэнд тодорхой бөгөөд нарийн тодорхойлсон, орчин үеийн шинэчлэлийн зорилгын эргэн тойронд олон нийтийг холбож, нэгтгэх боломжууд юм. Энэ зорилго нь бүх хэрэглэгчид (мэргэжлийн хүмүүс болон олон нийтийн гишүүд адил) дагаж мөрдөх шүүхийн зарчмуудыг сурталчлах үүднээс хийгдвэл хүмүүсийг нэгтгэх магадлал өндөр байх болно (Удирдамж, § 114).

VII. Төслийн менежментийн соёлоос инновацад хүрэх жинхэнэ практик арга барил

1. Шинэ арга хэрэгслийг цаг тухайд нь, техникийн шаардлагад нийцүүлэн хүргэхийн тулд төслийн удирдлагыг бусад удирдлагаас салгах боломжтой нэг, энгийн, тодорхой тодорхойлсон засаглалын тогтолцоог нэвтрүүлэх нь чухал юм. Төслийн баг төслийг хэрэгжүүлэхдээ уян хатан байх ёстой бөгөөд зөвхөн зорилгодоо хүрсэн зүйлсээ тайлагнана (Удирдамж, § 118).
2. Үр дүнтэй менежмент нь системийн ашиглалтын туршид нэг байгууллагаар удирдуулах ба тодорхой нөөцийн зарцуулалтыг тасралтгүй хянах боломжийг олгож, бодит гүйцэтгэлийн талаар санал хүсэлтийг авахад хялбар болгох ёстой (Удирдамж, § 119).
3. Хэрэгцээний үнэлгээнээс эхлээд шинэ системийн гүйцэтгэлийг загварчлах, хэмжих, үр нөлөөг нь үнэлэх зэрэг төслийн менежментийг дэмжихийн тулд бие даасан шинжээч эсвэл олон салбарын судлаачдыг оруулахыг зөвлөж байна. (Удирдамж, § 120).
4. Компьютержуулалд нь хүний оролцоог үгүй хийхээс илүүтэйгээр хүмүүсийн ачааллыг хөнгөвчлөх, жишээлбэл, маш их давтагддаг, оюуны өдөөгч багатай ажлуудыг хөнгөлөх нөлөөтэй байх ёстой. Кибер шударга ёс нь машинууд гүйцэтгэх боломжгүй эсвэл хийх ёсгүй ажилд дахин хуваарилах замаар, шүүгч, прокурор, бүртгэгч, хуульч эсвэл туслах ажилтан байхаас үл хамааран холбогдох хүмүүсийн чадавхыг нээх боломж юм. Эдгээр нь өнөөдрийг хүртэл шударга ёсны тогтолцооны мөн чанар болсон хүний оюун ухаан, мэдрэмжтэй байхыг шаарддаг даалгаврууд юм (Удирдамж, § 121).

Зааварчилгаа #2 – ШҮҮХИЙН ТОГТОЛЦООНД МЭДЭЭЛЛИЙН ТЕХНОЛОГИЙН (МТ) СТРАТЕГИЙГ БОЛОВСРУУЛАХ, УДИРДАХ

Танилцуулга

Энэхүү баримт бичиг нь шүүхийн тогтолцооны мэдээллийн технологийн (МТ) стратегийн төслийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий бодлого боловсруулагчдад зориулагдсан болно. Энэ нь ШҮАДЕК-ийн Кибер шударга ёсны удирдамж, ШҮАДЕК-ийн хамтын ажиллагааны хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх хүрээнд олж авсан сургамжийн үүднээс энэ салбарт Европын туршлагаас тодорхойлсон ийм стратегийг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх явцад гарч буй чухал асуудлуудыг авч үздэг.

Мэдээллийн технологийн системийг зохистой ашиглах нь шүүх эрх мэдлийн байгууллагуудын үр ашигтай менежментийг бий болгож, бүх хүмүүст шударга ёсыг хэрэгжүүлэхэд тусалдаг. Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцож буй бүх шүүх, прокурорын байгууллага, мэргэжлийн нэгжүүдийг шинэчлэхэд хөшүүрэг болох үндэсний мэдээллийн технологийн стратегийг бий болгохыг зөвлөж байна. Энэ нь шүүхийн тогтолцоонд мэдээллийн технологийн хэрэгслийг тууштай байршуулж, ашигласнаар бүрэн бөгөөд тогтвортой ашиг хүртэхэд хувь нэмэр оруулдаг.

Стратегийн боловсруулалт, агуулга нь үндэсний эрх баригчдын үзэмжээр байдаг боловч бүгдэд хамаарах тодорхой хэмжүүрүүд байдаг. Шүүхийн тогтолцооны мэдээллийн технологийн стратегийг бий болгох нь аливаа улс орны хувьд мэдээллийн технологи, ялангуяа кейс менежментийн системийг бүрэн хүчин чадлаараа үр ашигтай ашиглах үндсэн суурь юм.

Ийм стратеги нь ерөнхий зорилго, зорилтууд болон түүнийг тодорхой хугацаанд хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай өөр өөр алхмуудын талаар зөв, тодорхой алсын харааг харуулахыг эрэлхийлэх ёстой. Иргэд, шүүхийн байгууллагууд, тэр дундаа шүүхийн мэргэжилтнүүдийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн ирээдүйгээ тодорхойлох ёстой. Шийдвэр гаргагчдын санаачилсан өөрчлөлтөд итгэх итгэлийг нь нэмэгдүүлж, мэдээллийн технологийн хэрэгслийг аль ч төрлийн хэрэглэгчийн хувьд илүү гэгээлэг ирээдүйд оруулах хувь нэмэр болгон танилцуулах нь чухал юм.

Стратеги нь хэрэглэгчдийн бүлэг бүрийн үр дүнтэй оролцоог хангахуйц дээд түвшинд боловсруулагдан дэмжигдэнэ.

Хамгийн дээд түвшинд үр дүнтэй хэрэгжилтийг хангах нь стратегийн зураг төсөл, хэрэгжилт, үнэлгээний үе шатанд байгуулагдах янз бүрийн баг, хороодод чухал үүрэг гүйцэтгэх техникийн болон төслийн ажилтнууд биш, харин шийдвэр гаргагчдын үүрэг юм.

Стратегийн үргэлжлэх дундаж хугацаа нь ерөнхийдөө дөрвөөс таван жил байна: бага хугацаа зарцуулах нь үр дүнтэй хэрэгжилтэд хүндрэл учруулж болзошгүй; илүү их цаг хугацааг төлөвлөх нь хүлээн зөвшөөрөгдөж болох хэдий ч технологи хурдацтай өөрчлөгдөж байгаа тул стратегийн шинэчлэлд (шинэчлэх механизмыг бий болгоход хүргэдэг) тогтмол болон завсрын хяналт хийх шаардлагатай болно.

Доорх зөвлөмжийн дагуу юуны өмнө хүчтэй, зорилтот стратеги боловсруулах бэлтгэл ажлыг үргэлжлүүлэхийг зөвлөж байна:

- a) Өнөөгийн нөхцөл байдлын мэдээллийн технологийн талаар үндэсний хэмжээнд тодорхой үнэлгээ хийх (нас, техникийн нөхцөлөөс хамааран ашиглах боломжтой хэрэгслүүд; өөр өөр оролцогчдын мэдээллийн технологийн одоо байгаа хэрэгслүүдийн ашиглалтын үнэлгээ; бүх хэрэглэгчдийн боловсруулсан одоогийн туршлагыг хянах; кибер аюулгүй байдал, мэдээллийн хамгаалалт, процедурын загваруудын аль алиных нь зохицуулалт, бодлогын тогтолцоо).
- b) Ирээдүйн шүүхийн тогтолцооны талаар өөрийнхөө төсөөлж буй санал бодлоо хэлэлцэх. Та юу болохыг харахыг хүсэж байна? Бусад оролцогч талууд юу хүсэж байна гэж та бодож байна вэ? Эсвэл мэдээллийн технологийн хэрэглээтэй холбоотой ямар зүйл болохыг харахыг хүсэхгүй байна вэ? Та стратегидээ тулгуурлан хүртээмжтэй алсын харааг бий болгохыг хичээ.
- c) Өнгөрснөөс суралцах: Мэдээллийн технологитой, технологигүй шүүхийн тогтолцоог шинэчлэх өмнөх оролдлогуудыг шударгаар дүгнэ. Юу нь болсон, юу нь болохгүй байсан бэ? Яагаад? Ямар саад бэрхшээл тулгарч, ямар алдаа гаргахаас зайлсхийсэн бэ? ШҮАДЕК-ийн Кибер шударга ёсны удирдамж, хяналтын хуудас нь таны хэрэгжүүлэх арга зүйд ямар алхам зөв эсвэл буруу байсныг тодорхойлоход хэрэгтэй удирдамж болно.
- d) Цоорхойг хэрхэн нөхөх талаар төсөөл: одоогийн байдлаас хамгийн тохиромжтой нөхцөл рүү шилжих үйл явцад ямар алхам хийх, даван туулах шаардлагатай саад бэрхшээлүүд юу байна вэ?
- e) Хийхээсээ өмнө төлөвлөх. Эдгээр алхмуудыг ямар дарааллаар хийх, ямар саад бэрхшээлийг даван туулах ёстой вэ? Бүх үйл явц хэр удаан үргэлжлэх ёстой вэ? Шууд болон шууд бус зардал юу байна вэ? Өөрчлөлтийн менежментийн тодорхой нэмэлт зардлыг хуваарилах (мөн дутуу үнэлж

болохгүй).

f) Доорх өөр өөр санаануудыг тусгаж стратегиа хоёр янзаар бичих; нэг богино баримт бичиг нь гүйцэтгэлийн хугацаа дуустал хөдөлгөж болохгүй; нөгөө, урт баримт бичигт нь заалтуудыг хянан шалгах, шинэчлэх механизмыг ашиглан цаг хугацааны явцад өөрчлөх боломжтой. Эхний баримт бичгийг олон нийтэд ил болгож, алсын хараандаа тааруулан хүмүүсийг удирдах. Хоёр дахийг нь стратегийг хэрэгжүүлэх явцад өөрийн удирдлагын хүрээнд авч хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагаанд үнэлгээ өгөн өөртөө байлга; Бодит байдалд юу болж байгааг, болох ёстой зүйлийнхээ дагуу үнэл. Эхний баримт бичгийн хүрээнд хийх арга хэмжээг дахин үнэл (төлөвлөгөө рүү буцах эсвэл төлөвлөгөөнөөс өөр зүйл рүү шилжих).

1. Мэдээллийн технологийн стратегийн зорилт, үйл ажиллагааны чиглэл

1.1 Стратегийн хамрах хүрээ

Энэхүү стратеги нь Шүүхэд хандсан хэргийг шийдвэрлэхэд хэрэг болохуйц мэдээллийг хүргэх, дамжуулахад дэмжлэг үзүүлэх, холбогдох мэргэжлийн хүмүүсийн ажлыг дэмжих шийдлүүдийг хэрэгжүүлэх замаар мэдээллийн технологи нь шүүхийн тогтолцоонд үүргээ биелүүлэхэд нь хэрхэн туслах талаар тодорхой, цогц ойлголт өгөх зорилготой юм.

Стратегид тусгасан хамгийн тохиромжтой нөхцөл байдалд хүрэхийн тулд хэд хэдэн шийдэл, арга барилыг үе шаттайгаар дайчлах болно.

1.2 Үйл ажиллагааны талбар

Доор жагсаасан байгууллагуудаас алийг нь стратегид оруулахаа шийднэ үү:

- a) Иргэний хэргийн шүүх, эрүүгийн шүүх, захиргааны шүүх, дагнасан шүүх (хүнд ба зохион байгуулалттай гэмт хэргийн шүүх гэх мэт)
- b) Анхан болон хоёр удаагийн хэргийн шүүх, дээд болон давж заалдах шатны шүүх
- c) Шүүхийн дээд зөвлөл, Прокурорын дээд зөвлөл, Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар
- d) Улсын прокурорын газар

Хууль зүйн яамыг үндсэн хэрэглэгчээр тооцохгүй байж болох ч хууль зүйн байгууллагын үйл ажиллагаанаас ирж буй статистик мэдээллийг цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх үүргээ биелүүлэхийн тулд системийн мэдээлэлд хандах эрх олгоно. Хуульч, шинжээч, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэгч гэх мэт бусад мэргэжилтнүүд мэдээллийн технологийн стратегийн үндсэн ашиг хүртэгчид биш боловч шүүхийн үйл ажиллагааг шинэчлэх нь тэдний мэргэжлийн үйл ажиллагаанд нөлөөлж болзошгүй юм. Тэднийг сонирхож буй мэдээллийн технологийн тодорхой төслүүдэд татан оролцуулах стратегидаа төлөвлөх ёстой. Тэднийг хууль зүйн салбарын нэгэн адил зарчим, үйл ажиллагаатай уялдуулан өөрсдийн стратегийг боловсруулахад оруулж болно.

2. Стратегийг хэрэгжүүлэхийн тулд боловсруулах (Хэрэгцээнд суурилсан) Мэдээллийн технологийн системийн тооцоолж буй үр дүнг тодорхойлон үнэлэх)

2.1 Зорилгоо тодорхойлохын тулд хэрэгцээнд суурилсан хандлагыг хэрэгжүүлэх

Доор жагсаасан тооцоолж буй үр дүнгээс таны алсын хараатай холбоотой үр дүнгээс сонгож эхэл. Шийдвэрлэхийг хүсэж буй асуудал, шүүхийн тогтолцоонд тулгарч буй асуудлыг шийдвэрлэх арга хэрэгсэл, шийдлийн төрлийг нарийвчлан тодорхойл.

a) Шүүх, прокурорын байгууллагыг үр ашигтай удирдах

Стратегид тусгагдсан мэдээллийн технологийн шийдлүүдийг хэрэгжүүлснээр үнэн зөв, найдвартай, бодит цагийн мэдээллээр хангах ажлын шинэ аргуудыг бий болгоно. хэргийн удирдлагыг боловсронгуй болгох, хялбарчлах, хэргүүдийг шийдвэрлэхэд хялбар хэрэгсэл хийх, даалгавар ба үйл явдлын хуанли засах, хүлээгдэж буй хэрэг, хоцрогдол зэргийг дүрслэн харуулах, программчлагдсан дүрэмд үндэслэн хэргийг хуваарилах зэрэг замаар мэргэжлийн нэгжүүдийг үр ашигтай удирдахад дэмжлэг үзүүлнэ.

b) Шүүхэд хандах боломжийг хөнгөвчлөх - Талууд, өмгөөлөгчид, шүүхүүд, прокурорын байгууллага хоорондын үр дүнтэй харилцаа.

Мэдээлэл солилцох нь тухайн хэрэгт холбогдсон мэргэжлийн хүмүүст чухал ач холбогдолтой бөгөөд энэхүү мэдээлэл солилцох чанар, үр ашгийг талууд ихээхэн хүлээдэг. Стратеги нь мэдээллийн бүрэн бүтэн байдал, аюулгүй байдлын өндөр стандартыг хангахын зэрэгцээ энэхүү солилцоог хөнгөвчлөхөд чиглэгдэх ёстой.

с) Хэргийг үр дүнтэй шийдвэрлэх

Хэргийг хянан шийдвэрлэх явцад шаардлагатай бүх төрлийн мэдээлэлд хялбар бөгөөд бүрэн нэвтрэх боломж олгох нь илүү чанартай шийдвэр гаргахад хүргэж, тухайн хэрэгт зарцуулсан цаг хугацааг илүү хянах болно.

д) Шүүхийн шийдвэрийг үр дүнтэй гүйцэтгэх

Энэ шийдвэрээс өөрийн нөхцөл байдлын талаар тодорхой үр дүн хүлээж байгаа талуудад шийдвэр гарснаар шүүхийн хариуцлага дуусахгүй. Стратегид оруулах мэдээллийн технологийн хэрэгслүүд нь шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны удирдлагын тодорхой системүүдтэй харилцан уялдаатай байх ёстой бөгөөд дараа нь шийдвэрийн гүйцэтгэлийн хянах ёстой. Энэ нь талуудад мэдээлэл өгч, болзошгүй саатлыг тооцоолохын тулд ЭХЭХ-ийн 6-р зүйлд нийцэж байгаа эсэхийг хянах хэрэгтэй.

е) Эрх зүйн тодорхой байдлыг сайжруулах

Тухайн улсын аль ч шүүхийн практикийн талаарх мэдээллийг хуваалцах нь шүүгчид шүүхийн шийдвэрээр мэргэжлийн болон олон нийтийн хуулийн мэдлэгийг дээшлүүлж, өмнөх шүүхийн эрх мэдлийг дээшлүүлнэ. Нэмж дурдахад, шүүхийн практикт үндэслэн хууль зүйн мэдээллийг тооцоолох нь талууд шүүхэд хандах эсвэл маргаанаа ADR (эсвэл ODR)-ээр шийдвэрлэх эсэхээ шийдэхийн тулд нөхцөл байдлыг үнэлэхэд тусална.

ф) Мэдээллийг хамгаалах

Төрийн эрх баригчид бүх талуудад мэдээлэл хамгаалах өндөр стандартыг хангах ёстой. .

г) Шүүх, прокурорын байгууллагад тавих хяналтыг хөнгөвчлөх

Шүүхийн үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг цуглуулж, дотоод болон гадаад зорилгоор статистик мэдээлэл гаргахад дөхөм болох мэдээллийн технологийн шийдлээр дамжуулан хариуцлагыг нэмэгдүүлэх боломжтой.

h) Ил тод байдлыг хангах, авлигатай тэмцэхэд хувь нэмэр оруулах

Мэдээллийн технологийн системээр дамжуулан мэдээлэл, харилцаа холбоог хянах боломжтой болсон нь мэргэжлийн хүмүүс байцаан шийтгэх журам, мэргэжлийн үүргийн хэрэгжилтийг хянахад тусалдаг бөгөөд шүүхийн хүрээнд үйлдсэн сахилгын болон эрүүгийн гэмт хэргийн нотлох баримтыг бүрдүүлж өгдөг.

i) Хэвлэл мэдээлэлтэй харилцах харилцааг сайжруулах (хүртээмж, хэвлэлийн төлөөлөгч, харуулууд)

Мэдээллийн технологи нь иргэд өнөөдөр мэдээллээ авч байгаа түвшинд тохируулан шинэчилснээр, өөрөөр хэлбэл интерактив веб сайт, сонгосон нийгмийн сүлжээгээр дамжуулан шүүхийн харилцаа холбоо, хариуцлагын бодлогыг бэхжүүлж чадна.

j) Боломжит урьдчилан таамаглахуйц системийг санал болгох

Шүүхийн тогтолцоо нь шударга ёсонд хүрэх, шударга шүүхээр хянан шийдвэрлэх тухай, ЭХЭМҮТ-ийн зарчмуудыг илүү урьдчилан тооцоолж болохуйцаар ашиглаж болох нотлох баримт өгч, хариуцлага хүлээж байгаа учир мэргэжлийн хүмүүс болон олон нийт илүү их мэдээлтэй болно.

2.2 Нөлөөллийн/зардлын шинжилгээнд үндэслэн тодорхой зорилгод хүрэхийн тулд хөрөнгө оруулалтаа эрэмбэлэх

Одоо та энэхүү стратегийн дагуу хэрэгжүүлэхийг хүсэж буй үр дүн, зорилтуудаа сонгосон тул доорх хүснэгтэд санал болгож буй шалгууруудыг ашиглан сонгосон үр дүн бүрийг хянаж үзээд түүний хэрэгжих боломжийг үнэлэх хэрэгтэй.

Та бүгдэд нь хөрөнгө оруулалт хийх боломжгүй эсвэл тодорхой хугацаанд нэг нэгээр нь хөрөнгө оруулалт хийх шаардлагатай болно гэдгийг ойлгосон байх. Дараа нь ашиглалтын шалгуур (нэг сонгосон чиглэлд хөрөнгө оруулалт хийх нь практикт хэр их нөлөө үзүүлэх вэ) болон зардлын шалгууруудыг харгалзан (нэг сонгосон чиглэлд хөрөнгө оруулалт хийх нь таны төсөвт богино болон дунд хугацаанд хэрхэн нөлөөлөх вэ) тус бүрийн нөлөөллийн дагуу алийг нь эрэмбэлэхээ сонгох хэрэгтэй болж магадгүй юм. Жишээлбэл, сонгосон нэг зорилго нь энэ хөрөнгө оруулалтын зардалтай харьцуулахад тухайн хүн ам эсвэл засаж залруулах боломжтой хэргүүдийн менежментэд бага зэрэг нөлөө үзүүлдэг гэдгийг та ойлгож магадгүй. Эсрэгээр, сонгосон зорилгод оруулсан нэг жижиг хөрөнгө оруулалт нь танай шүүхийн өнөөгийн байдалд одоогийн эсвэл богино хугацааны хөрөнгө оруулалтын өгөөжтэй чухал нөлөө үзүүлж болзошгүй юм.

ДООР САНАЛ БОЛГОЖ БУЙ 1-ЭЭС 3 ХҮРТЭЛХ ХЭМЖҮҮРИЙГ АШИГЛАН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТАА ЭРЭМБЭЛЭХ ШАЛГУУР	
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ШАЛГУУР (1=бага; 2=дунд; 3=их)	ЗАРДЛЫН ШАЛГУУР (1=бага; 2=дунд; 3=их)
Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгсэлд санаа зовж буй хэрэглэгчдийн эцсийн тоо хэд вэ?	Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгсэл нь нөөцийг (зардал/хөрөнгө оруулалт) нэмэгдүүлэх эсвэл бууруулахад хүргэх үү?
Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгслийг өдөрт дунджаар хэр их ашигладаг вэ?	Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгсэл нь шүүх, туслах үйлчилгээ (МТ), дэд бүтэц (архив) -ын үр ашгийг (цагийн менежмент) нэмэгдүүлэхэд хүргэх үү?
Мэдээллийн технологийн хэрэгсэл хэрэг шийдвэрлэхэд ямар нөлөө үзүүлдэг вэ?	Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалтын өгөөжид шаардагдах хугацаа гэж юу вэ?
Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, шударга ёсны шинэчлэлд мэдээллийн технологийн хэрэгсэл ямар нөлөө үзүүлж байна вэ?	
Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгсэл хууль зүйн тогтолцооны дүр төрх, итгэлцэлд ямар нөлөө үзүүлж байна вэ?	
Мэдээллийн технологийн хэрэгслийг дотооддоо хүлээн авах талаар хэрхэн тусгасан бэ?	

ДООР САНАЛ БОЛГОЖ БУЙ 11-ЭЭС 3 ХҮРТЭЛХ ХЭМЖҮҮРИЙГ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТАА ЭРЭМБЭЛЭХ ШАЛГУУР	
Төлөвлөсөн мэдээллийн технологийн хэрэгсэл нь дотоод, гадаад, аль алинд нь ямар нөлөө үзүүлдэг вэ?	
Мэдээллийн технологийн хэрэгсэл хууль зүйн хүртээмжид ямар нөлөө үзүүлэх вэ?	

Мэдээллийн технологийн стратегийг хариуцах эрх бүхий байгууллага нь шаардлагатай хуваарилалтыг шийдэхийн өмнө "бага", "дунд" болон "их" зэрэг шалгууруудыг тодорхойлох ёстой.

Жишээлбэл, эхний шалгуурын хувьд (МТ-ийн хэрэгслийн хэрэглэгчдийн эцсийн тоо): Европын туршлагаас харахад "бага" нь хууль зүйн байгууллагуудын хэрэглэгчдийн 50% -иас бага хувь, "дунд": 50%-иас дээш, "их" тохиолдолд шүүх эрх мэдлийн байгууллагуудын бүх/ихэнх хэрэглэгчид мөн олон нийт ашигладаг (интернэт хэрэгсэл) гэсэн үг.

3. Стратегийн жагсаалтад оруулах мэдээллийн технологийн янз бүрийн хэрэглээний статусыг өөрийн шүүхийн тогтолцооны тодорхой нөхцөл байдалд тохируулан тодруулах

Шүүх эдгээр хэрэгсэлгүйгээр ажиллах боломжгүй эсвэл өргөдөл алга болсон эсвэл ажиллагаагүй болсон тохиолдолд үйл ажиллагаагаа хэдхэн цаг, нэг өдөр эсвэл түүнээс дээш хугацаагаар хойшлуулах томоохон бэрхшээлтэй тулгардаг гэх мэт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд чухал ач холбогдолтой программууд байдаг. Эсрэгээрээ, зарим хэрэгтэй программууд ажиллагаагүй болсон эсвэл алга болсон тохиолдолд байгууллагын үйл ажиллагаанд аюул учруулалгүй, байгууллагуудын ажлыг сайжруулж, хөнгөвчилж байдаг. Энэ тохиолдолд тэдгээрийг "стратегийн бус" программууд гэж нэрлэдэг.

Таны стратеги хэрэглээний орчныг бүрдүүлэх тул та эхлээд аль хэдийн боловсруулж хэрэгжүүлсэн программуудыг тодорхойлж, зааж өгөх хэрэгтэй. Урагшлахын тулд та стратегийн явцад эхэлж боловсруулах программуудыг тодорхой зааж өгөх хэрэгтэй.

Стратегийн ашиглалтын хугацаанд аль хэдийн хэрэгжсэн, дахин боловсруулалт хийх боломжгүй программуудыг шалгасны дараа, та өөрийн шүүхийн тогтолцооны хэрэгцээ, онцлог нөхцөл байдлын дагуу энэхүү стратегийн хүрээнд дутуу программуудыг боловсруулахад аль түвшинд тэргүүлэх ач холбогдол өгөхийг тодорхойлохын тулд дараах хэмжүүрийг ашиглаж болно.

- программыг аль хэдийн боловсруулж хэрэгжүүлсэн*
- * *программ боловсруулах нь тодорхой улс төрийн тэргүүлэх чиглэл юм*
- ** *программ боловсруулах нь улс төрийн тэргүүлэх чиглэл байж болно*
- *** *программ боловсруулах нь улс төрийн тэргүүлэх чиглэл биш юм*

a. Чухал компьютерын программуудын жагсаалт

- i. Office-н иж бүрдэл программ
- ii. И-мэйл программ
- iii. Шүүх, прокурорын байгууллагад хэрэг хянан шийдвэрлэх систем
- iv. Хууль зүйн яамны цахим мэдээллийн сан
- v. Дээд шүүхийн цахим хэргийн мэдээллийн сан
- vi. Нягтлан бодох бүртгэлийн программ
- vii. Хүний нөөцийн программ
- viii. Баримт бичгийн удирдлагын систем
- ix. Шүүх хуралдааны аудио-видео бичлэг хийх (шүүх хуралдааныг хүчинтэй байлгах үүднээс хуулиар шаарддаг бол)
- x. Интернэт, сүлжээ
- xi. Онлайн шударга ёсны үйлчилгээ (e-justice/justice 4.0)
 - шүүхийн байгууллагуудын хооронд
 - талууд болон шүүхийн байгууллагуудын хооронд

b. Чухал биш компьютерын программуудын жагсаалт

- i. Статистикийн хэрэгсэл (хэрэв хэргийн удирдлагын систем нэгдмэл биш бол)
- ii. Кейс хуваарилах хэрэгсэл (хэрэв хэргийн удирдлагын систем нэгдмэл биш бол)
- iii. Компьютер дээр бичдэг
- iv. Номын сангийн мэдээллийн сан
- v. Шүүхийн танхим захиалах өргөдөл
- vi. Компьютерын тусламжтай сургалт / цахим сургалт
- vii. Дотоод сүлжээ
- viii. Тусламжийн ширээ, тасалбарын систем
- ix. Бусад жижиг компьютерын программууд

4. Программ хангамжийн зарчмууд (зорилго: хөрөнгө оруулалт хийх программ хангамжийн ангилалд оролцогч талуудад туслах)

а. Нээлттэй эх үүсвэртэй программ хангамж

Нээлттэй үүсвэртэй программ хангамж нь цаашдын хөгжилд илүү уян хатан байдаг бөгөөд ерөнхийдөө бусад системүүдтэй харилцахад хялбар байдаг. Мэдээллийн технологийн аливаа үйлчилгээнд Нээлттэй программ хангамж олон байдаг. Мэдээллийн технологийн стратегид хариулах ёстой асуулт бол Нээлттэй программ хангамжийн нэвтрэлтийн түвшин юм: бүх программ нь Нээлттэй эх үүсвэртэй байх ёстой, үүнд хэрэглэгчдийн ашигладаг программ ч орно (жишээ нь Word-ын оронд LibreOffice).

Нээлттэй программ хангамжийн өртөг нь хаалттай программ хангамжаас бага байдаг (лицензийн зардалгүй, зөвхөн засвар үйлчилгээ ба/эсвэл хөгжүүлэлтийн зардал). Программ хангамжийн эх код нь харагдах бөгөөд хүн бүр сайжруулах боломжтой (холбогдох Нээлттэй эхийн лицензийн дүрмийн дагуу: GPL v3) учраас программ хангамжийн чанар нь хаалттай программ хангамжаас ерөнхийдөө илүү сайн байдаг.

б. Хаалттай эх үүсвэртэй программ хангамж

Зарим шийдэл нь ерөнхий хаалттай үүсвэртэй программ хангамжийг ашиглахад илүү өрсөлдөх чадвартай байдаг. Гэсэн хэдий ч мэдээлэл эзэмших, мэдээлэл экспортлох асуудлыг ил тод бөгөөд тодорхой дэвшүүлэх ёстой, ингэснээр, төрийн байгууллагын давуу тал болгон хэн нэгэн үүнийг шалгаж болно.

Гэсэн хэдий ч, шүүх эрх мэдлийн мэдээллийн технологийн асуудал хариуцсан байгууллага хаалттай эх үүсвэртэй программ хангамж ашиглахаар шийдсэн бол үүний эх кодыг ашиглах боломжгүй бөгөөд шинэчлэлт, сайжруулалтыг хийхэд тухайн программын эзэмшигчээс хамаарна. Гэсэн хэдий ч тодорхой интерфэйсүүд (API) ашиглан зарим нэмэлт функцүүд эсвэл нэмэлт хэрэгслийг нэмэх боломжтой эсэхийг шалгах шаардлагатай.

Жишээлбэл, Word бол Microsoft компанийн эзэмшдэг бүтээгдэхүүн юм. Лицензийн зардал маш өндөр. Нөгөөтээгүүр, энэ нь дэлхийн хамгийн өргөн тархсан текст боловсруулах программ юм. Ийм учраас шинээр ажилчдад зориулсан сургалтыг ерөнхийд нь зохион байгуулах шаардлагагүй. Байгууллага LibreOffice-г ашиглахаар шийдсэн тохиолдолд сургалт хийх шаардлагатай бөгөөд ингэснээр зардал үүсгэдэг.

с. Программ хангамжийн худалдан авалт

а) Зарчим = стандарт программ хангамж

Хууль зүйн байгууллагуудаас гадна ашиглагддаг стандарт эсвэл аль хэдийн бүтээгдсэн программүүдыг ашиглах боломжтой байдаг. Тодорхой бүтээн байгуулалтад зардал, цаг хугацаа шаардагддаг тул боломжтой бол стандарт программ хангамжийг ашиглах нь ашигтай байдаг. Стандарт программ хангамжийг тодорхой хэрэгцээ, функцэд тохируулан өөрчлөх боломжтой тул заримдаа программ хангамжийн үйлчилгээ үзүүлэгчид санал болгодог гэдгийг санаж байх хэрэгтэй.

б) Онцгой тохиолдол = хөгжүүлэлтийг эзэмших

Шүүхийн байгууллагуудад хэрэглэгдэж буй зарим чухал программын (хэргийн удирдлагын систем эсвэл шүүхийн хэргийн мэдээллийн сан гэх мэт) хувьд эдгээр төрлийн программыг хөгжүүлэх эсвэл цаашид хөгжүүлэх нь ашигтай байж болох юм. Гэсэн хэдий ч энэ нь онцгой тохиолдол байх ёстой.

5. Мэдээллийн технологийн стратегид хэрэглэгдэх техникийн стандартууд

Стратеги нь янз бүрийн хэрэглээг боловсруулахдаа бүх байгууллагууд дагаж мөрдөх техникийн стандартуудыг тодорхой зааж өгөх шаардлагатай.

а. Архивлах

Стратегид тусгагдсан мэдээллийг цахилцуулах асуудлыг харгалзан архивын байдал, засвар үйлчилгээ, үйл явцтай холбоотой тусгай бодлогыг бий болгох ёстой.

Жишээ нь, дараах зүйлсийг урьдчилан тодорхойлох шаардлагатай:

- Хэргийн материалыг цахим архивд шилжүүлэх шаардлагатай үед (шилжүүлсний дараа ямар нэгэн бичиг баримт нэмэх боломжгүй).
- Файлын ямар баримт бичгийг архивлах ёстойг тодорхойлох.
- Одоо байгаа баримт бичгийг өөрчлөхгүйгээр, шинэ баримт бичгийг файлд нэмж оруулах боломжтой (жишээ нь, шүүхийн шийдвэрийг мэдэгдсэний дараа талууд болон

- шүүх хоорондын захидал) шилжилтийн архив үүсгэх нь ашигтай бол.
- Урт хугацааны цахим архивын формат (жишээ нь PDF/A-ийн аль хувилбарыг зөвшөөрөгддөг).

Стратегид зөвхөн чиглэлийг заан, техникийн дэлгэрэнгүй мэдээллийг тодорхой баримт бичигт тусгасан байх ёстой.

в. Эргономикийн зарчим

Стратегийн хүрээнд мэдээллийн технологийн аливаа хэрэгслийг боловсруулахаас өмнө дизайны зарчмуудыг тогтоож, хамгийн сайн эргономикийн стандартын дагуу ирээдүйн хөгжлийг удирдан чиглүүлэх ёстой.

Төрөл бүрийн хэрэгслүүдийн хэрэглээг хялбарчлах, шаардлагатай сургалтыг багасгахын тулд янз бүрийн хэрэгслийн интерфейс хоорондоо төстэй байх нь чухал юм. Ийм учраас заримдаа сонголт нь хамгийн сүүлийн үеийн эсвэл хамгийн сайн эргономикийн стандарт биш, харин өмчлөлийг хөнгөвчлөхийн тулд хэрэглэгчийн аль хэдийн мэддэг, ашигладагтай ойролцоо эргономик стандарт байх болно. Мэдээллийн технологийн стратеги нь тухайн чиглэлийн стратегийг хариуцдаг байгууллагын зорилгыг тодорхой баримт бичиг үйлдвэрлэн нарийн тодорхойлох ёстой.

с. Цахим гарын үсэг

Цахим гарын үсгийг ашиглах нь ихэвчлэн төвөгтэй бөгөөд зардал ихтэй байдаг. Тиймээс, цахим эсвэл тоон гарын үсгийн зохих тогтолцоог боломжийн хугацаанд хэрэгжүүлэх боломжгүй бол, нэн даруй, үр дүнтэй ашиглахын тулд баримт бичиг, тэдгээрийн зохиогчийг баталгаажуулах өөр шийдлүүдийн талаар бодох ёстой;

Бусад платформд ашиглаж байсан цахим эсвэл дижитал таних системийг өөр зориулалтаар ашиглаж, хөгжүүлж болно.

д. Баримт бичиг солилцох (системийн зохицолдоо)

Стратегийн хүрээнд мэдээллийн технологийн аливаа хэрэгслийг боловсруулахаас өмнө системээс гаргаж, хүлээн зөвшөөрсөн баримт бичгийн шаардлагатай форматыг тогтоох ёстой. Шүүхийн периметрээс гадуурх бусад системтэй зохицолдох ёстой.

е. Баримт бичгийн бүтэц

Өмгөөлөгч, талууд болон шүүх эрх мэдлийн байгууллагуудын хооронд, мөн шүүхийн байгууллагуудын хооронд (жишээ нь прокурорын газраас шүүхэд) цахим хэлбэрээр дамжуулж буй баримт бичиг, файлыг зөвхөн тогтоосон форматын дагуу хүргүүлэх ёсгүй. Мөн тодорхой файлын мета өгөгдлийг (холбогдох талууд болон эрх бүхий байгууллагын нэр, хаяг гэх мэт) хүлээн авагчид цахим хэлбэрээр дамжуулах нь бас ашигтай. Систем нь мета өгөгдлийг хэсэг хэсгээр нь ч гэсэн дахин оруулахаас зайлсхийх боломжтой болгоно. Үүнд ихэвчлэн ашиглагддаг арга бол XML тэмдэглэгээ бүхий файлуудыг бүтэцжүүлэх явдал юм.

ф. Баримт бичгийг баталгаажуулах

Шүүхээс гарах бичиг баримтыг баталгаажуулах шаардлагатай. Энэхүү стратеги нь аюулгүй байдлыг хангадаг боловч шүүхийн шуурхай үйл ажиллагаанд саад учруулахгүй хэрэгцээний түвшин болон баталгаажуулалтын зохих зарчмуудыг (анхдагчаар эсвэл хүсэлтээр) тодорхойлох болно.

г. Шүүхийн шийдвэрийг индексжүүлэх

Энэхүү стратеги нь үндэсний хэмжээнд ECLI-ийн Европын стандартад нийцсэн шүүхийн шийдвэрийг тодорхойлох өвөрмөц нэршил гаргах стандартыг бий болгох ёстой

ЕХ-ны ECLI стандартын заавал дагаж мөрдөх хэсэг нь зөвхөн хэргийн талаарх албан ёсны мета өгөгдлөөс бүрддэг (улсын код, файлын дугаар, шийдвэрийн огноо гэх мэт).

Шүүхийн шийдвэрийг түлхүүр үгээр индексжүүлэх боломжийг агуулдаг. Шүүгч, шүүхийн хэрэглэгчдэд (ялангуяа хуульчдад) үндэсний хуулийн тодорхой зүйл заалттай холбоотой шүүхийн хэргийг олох боломж байгаа нь сонирхолтой юм.

Дараа нь мэдээллийн технологийн стратегийг тодорхойлох ёстой:

- Шийдвэрт ямар төрлийн мета өгөгдлүүдийг (зөвхөн албан ёсны болон түлхүүр үг, хуулийн зүйл) хуваарилах ёстой.
- Мета өгөгдлийг хэрхэн хуваарилах ёстой: хэргийн удирдлагын системээс албан ёсны өгөгдлийг автоматаар гаргаж авах, оюуны эсвэл автоматаар (мэдээлэл технологийн тусгай хэрэгслийн тусламжтайгаар) түлхүүр үг, хуулийн зүйлүүдийг хуваарилах.

h. Мэдээлэл хамгаалалт

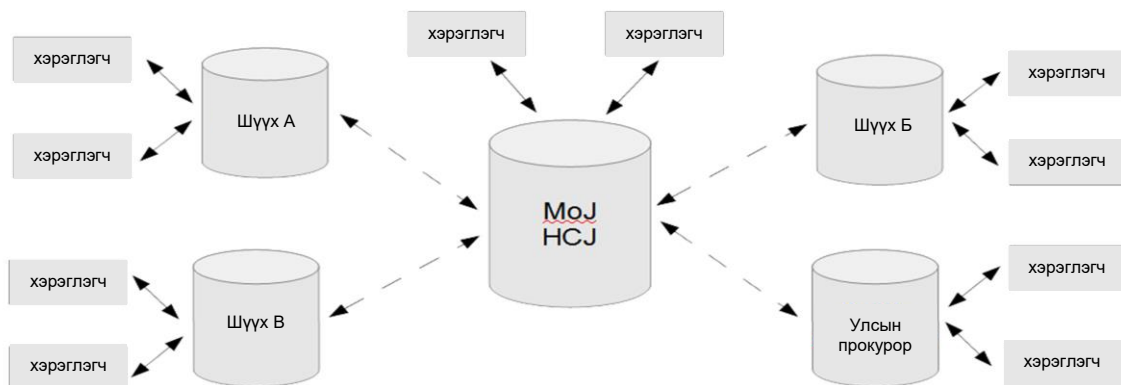
Та хууль зүйн салбарт тусгайлан зориулж мэдээлэл хамгаалалтын талаар баримтлах бодлогоо бичиж, хохирлыг барагдуулах механизмын талаарх мэдээллийг тухайн нутаг дэвсгэрийн сонирхож буй хэн бүхэнд нээлттэй болгох.

6. Мэдээллийн технологийн бүтэц

Мэдээллийн технологийн бүтцийн талаарх хэлэлцүүлэг нь маш техникийн шинжтэй болж магадгүй. Тиймээс шүүхийн тогтолцооны тодорхой нөхцөл байдалд хэрэглэгдэх шийдэл бүрийн давуу болон сул талуудыг танилцуулахыг техникчдээс хүсэхийг зөвлөж байна. Үндсэндээ мэдээллийн технологийн бүтэц нь техник хангамж, программ хангамж гэсэн хоёр бүрэлдэхүүн хэсгээс бүрдэнэ. Энд бид зөвхөн компьютерын сүлжээ, серверүүд болон үйлчлүүлэгчдийг багтаасан техник хангамжийн бүрэлдэхүүн хэсгийг авч үзэх болно.

Ерөнхийдөө техник хангамжийн бүтцэд дараах үндсэн хувилбарууд байдаг:

1) Хувилбар: “Бүрэн төвлөрсөн бус”

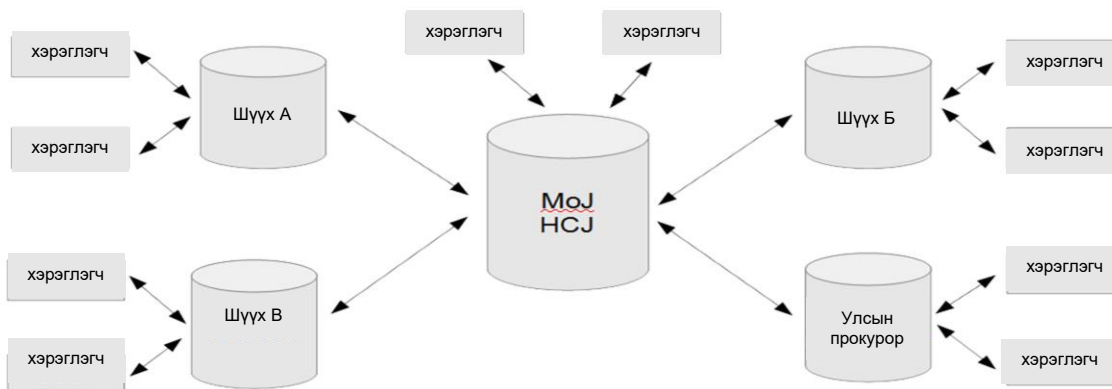

Энэ хувилбарын дагуу шүүхийн байгууллага бүр (шүүх эсвэл прокурор, цаашид "төвлөрсөн бус байгууллага" гэх) өөрийн гэсэн тооцоолох төвтэй бөгөөд програмууд болон өгөгдлийг өөрөө ажиллуулдаг. Програмын шинэ хувилбарыг төв байгууллага (шүүхийн байгууллагуудын мэдээллийн технологийн системийг хариуцсан яам эсвэл байгууллага) бэлэн болгодог. Мэдээллийг төв байгууллагад тогтмол дамжуулж байх ёстой.

Энэхүү шийдлийн давуу тал нь өндөр түвшний бие даасан байдал юм. Төвлөрсөн бус шүүхийн байгууллагууд мэдээллийн технологийн системээ удирдах тал дээр давуу талтай, мөн төв байгууллага болон төвлөрсөн бус байгууллагуудын мэдээллийн технологийн сүлжээний гүйцэтгэлээс хамааралгүй байдаг.

Үүний зэрэгцээ, төвлөрсөн бус байгууллагууд програмын шинэ хувилбарыг суулгахдаа удаашралтай байх, өгөгдлийг зохих ёсоор хадгалахгүй байх эсвэл төв байгууллагад өгөгдөл дамжуулахгүй байх эрсдэлтэй. Төвлөрсөн бус байгууллагууд болон төв байгууллагын нарийн төвөгтэй менежментийн хооронд ялгаа үүсэх эрсдэлтэй.

2) Хувилбар: “Хагас төвлөрсөн”

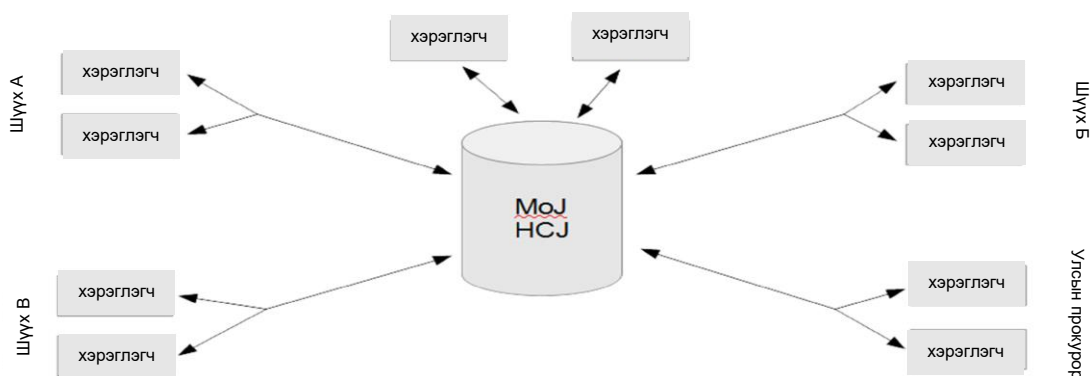
Энэ хувилбарын дагуу програмууд нь дотооддоо ажилладаг бөгөөд мэдээлэл нь төвлөрсөн бус байгууллагуудад хадгалагддаг. Гэсэн хэдий ч төв байгууллага (шүүхийн байгууллагуудын мэдээллийн технологийн системийг хариуцсан яам эсвэл байгууллага) програмын хувилбаруудыг алсаас удирдаж, мэдээллийг хадгалдаг.

Энэхүү шийдлийн давуу тал нь төв байгууллага болон төвлөрсөн бус байгууллагуудын мэдээллийн технологийн сүлжээний гүйцэтгэлээс зөвхөн хэсэгчилсэн хамааралтай байдаг. Ялангуяа энэ нь төвлөрсөн бус байгууллагуудын ажилтнуудад програмуудыг дотооддоо суулгасан тул тэдэнтэй ажиллах боломжийг олгодог.

Үүний зэрэгцээ, төвлөрсөн бус байгууллагууд програмын шинэ хувилбарыг суулгахдаа удаашралтай байх, мэдээллийг зохих ёсоор хадгалахгүй байх, эдгээр үйл ажиллагааг төвөөс алсаас гүйцэтгэдэг тул төв байгууллагад мэдээлэл дамжуулахгүй байх эрсдэл байхгүй.

Гэхдээ төвлөрсөн бус шүүхийн байгууллагуудын бие даасан байдал маш хязгаарлагдмал байдаг.

3) Хувилбар: “Бүрэн төвлөрсөн”

Энэ хувилбарын дагуу програмуудыг төв байгууллага байршуулдаг бөгөөд мэдээллийг зөвхөн төвлөрсөн байдлаар хадгалдаг. Төвлөрсөн бус шүүхийн байгууллагууд нь одоо байгаа сүлжээгээр дамжуулан төв байгууллагатай холбогдож програмуудыг өдөр бүр ашиглах, өөрийн байгууллагын мэдээлэлд хандах боломжтой.

Энэ хувилбарын гол давуу тал нь програмууд болон мэдээллийг удирдахад хялбар байдаг. Сул тал бол мэдээллийн технологийн сүлжээний гүйцэтгэлээс бүрэн хамааралтай байх явдал

юм.

а. Сүлжээ

Мэдээллийн технологийн хүчирхэг сүлжээ:

- Программыг ашиглах үед хурдан хариу өгөх боломжийг хангах үүднээс шүүхийн эрх мэдлийн төвлөрсөн бус байгууллагуудад.
- Мөн түүнчлэн, төвлөрсөн бус байгууллагууд болон мэдээлэл дамжуулах, (сонгосон хувилбараас хамааран) ашиглагдаж буй программуудад хандах эрх бүхий төв байгууллагын хооронд байх ёстой.

Дамжуулж буй мэдээллийн нууц шинж чанарыг харгалзан сүлжээнүүд нь аюулгүй байх ёстой бөгөөд ялангуяа нууц мэдээллийг сүлжээгээр дамжуулахад шифрлэгдсэн байх ёстой.

б. Сервер

Сонгосон хувилбараас хамааран серверүүдийг төвлөрсөн болон/эсвэл локал байдлаар байршуулах боломжтой. Ямар ч тохиолдолд программууд болон мэдээлэл нь:

- 24/7 цагийн турш ашиглах боломжтой.
- Хангалттай байршуулсан.

с. Клиент (бүх хэрэгсэл шинэчлэгдсэн байх ёстой гэдгийг анхаарна уу)

Компьютерын хэрэглээний программуудыг ашиглах боломжтой олон төрлийн ажлын станцууд байдаг.

